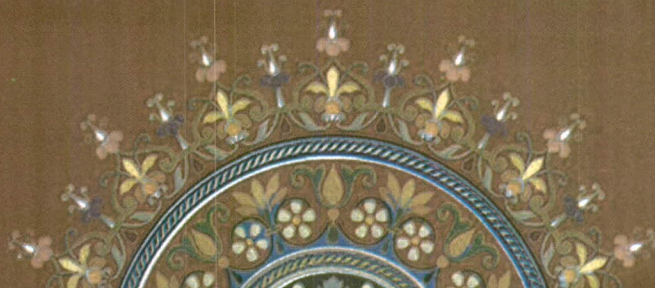

مقام معلم
در اسلام و مکاتب فلسفی

دکتر عزیز مرث نیاز آذری
علیرضا عالی پور

انتشارات شلفین

مقام معلم در اسلام و مکاتب فلسفی

دکتر کیومرث نیازآذری - علیرضا عالی‌پور

...

سرشناسه: نیازآذری، کیومرث، ۱۳۳۶

عنوان و پدیدآور: مقام معلم در اسلام و مکاتب فلسفی /

کیومرث نیازآذری، علیرضا عالی‌پور

مشخصات نشر: ساری: شلفین، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۹۸ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰-۱۶۲-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: اسلام، آموزش و پرورش - آموزش و پرورش -

فلسفه - مطالعات تطبیقی معلمان - اخلاق حرفه‌ای

شناسه افزوده: عالی‌پور، علیرضا، ۱۳۶۲ -

رده‌بندی دسک: ۱۳۹۰ م ۷۱ / ۹۴ ن / ۱۸ / ۲۳۰ BP

رده‌بندی دیوید: ۲۹۷/۴۸۰/۲

شماره کتابشناسی: ۲۳۸۵۱۳۸

انتشارات شلفین

نوبت و سال چاپ: نخست - ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

صفحه آرای: زهرا احمدیان

طراح جلد: منیری ابراهیمی

تلفکس: ۲۲۷۶۹۰۰ - ۰۱۵۱

Email: shelfin_sari@yahoo.com

مازندران - ساری

www.shelfiin.com

پیشگفتار.....	۹

فصل اول: سمت مقدس معلم

مقدمه.....	۱۵
مقام معلم از نگاه قرآن.....	۱۶
مقام معلم از نگاه کتب آسمانی.....	۱۷
مقام معلم از نگاه معصومین.....	۱۹
معلم از نگاه بزرگان تعلیم و تربیت.....	۲۵

فصل دوم: معلم در مکاتب فلسفی

مقدمه.....	۴۹
ایدئالیسم و معلم.....	۵۰
رئالیسم و معلم.....	۵۲
طبیعت گرایی و معلم.....	۵۳
پراگماتیسم و معلم.....	۵۵
پیشرفت گرایی و معلم.....	۵۸
بازسازی گرایی و معلم.....	۶۰
رفتارگرایی و معلم.....	۶۱
پدیدارشناسی و معلم.....	۶۴
مارکس گرایی و معلم.....	۶۵

۶۶ ..... فلسفه تحلیلی و منطقی و معلم

۶۷ ..... انسان‌گرایی و معلم

فصل سوم رابطه معلم و مؤلفه‌های کلیدی

۷۵ ..... معلم و قداست علم

۷۶ ..... معلم و شاکرد

۷۸ ..... معلم و سکوت

۷۹ ..... معلم و تفکر

۸۶ ..... معلم و خلاقیت

۸۸ ..... معلم و عزت نفس

۹۰ ..... معلم و موسیقی

۹۵ ..... معلم و روان‌شناسی بازی (ورزش)

۱۰۳ ..... معلم و روان‌شناسی دانش‌آموز

۱۰۴ ..... معلم و یادگیری معنوی و روحانی

۱۰۷ ..... معلم و فرهنگ

۱۰۸ ..... معلم و رساله حقوق

۱۱۱ ..... معلم و فلسفیدن

۱۱۵ ..... معلم و جامعه‌شناسی

۱۱۸ ..... معلم و ابعاد تربیت

۱۳۱ ..... معلم و محیط زیست

۱۳۴ ..... معلم و جهانی شدن

۱۳۶ ..... معلم و تکنولوژی آموزشی

فصل چهارم: آداب و وظایف معلم

- آداب و وظایف مشترک بین معلم و شاگرد ۱۴۴
- آداب و وظایف معلم نسبت به درس ۱۵۳
- آداب و وظایف معلم نسبت به خود ۱۵۵
- آداب و وظایف معلم نسبت به شاگرد ۱۵۹
- آداب و وظایف معلم در جلسه درس ۱۷۴
- آداب و وظایف شاگرد در برابر معلم ۱۸۳

پیوستار ۱۸۹

منابع ۱۹۵

پیش‌گفتار

آن که در وادی مقدس "من کیستم" قدم نهاده است، خروالی به خردلی.
 آن که "من عرف نفسه فقد عرف ربه" را درست فهم کند، جمیع مسائل اصیل فلسفی و مطالب قویم حکمت معالی و حقایق متین عرفانی را از آن استنباط تواند کرد، لذا معرفت نفس را مصالح جزائن ملکوت فرموده‌اند.^۱
 به نظر تمام درگیری انسان در شناخت من کیستم، می‌باشد. لذا در خود احساس تربیت و تعالی می‌کند. انسان همانند دیگر موجودات به تربیت نیاز دارد اما تربیت انسان، تربیتی خاص می‌باشد. تمام علوم و معارف کسبی^۲ و هر گامی که در فرایند تعلیم و تربیت برداشته می‌شود به شرحی معتبر و موجه است که سهمی در توانا ساختن انسان بر خواندن "کتاب وجودی خویش"، که او در درون خویش حامل آن است، داشته باشد. علاوه بر این خواندن این "کتاب وجودی" تحقق بخشیدن به هدف زندگی و دستیابی به غایتی است که انسان برای آن آفریده شد.

۱- حسن‌زاده آملی، حسن. "صد کلمه در معرفت نفس"، ص ۱۴ و ۱۶

هنوز در جامعه، شکایت از این می‌شود که بعضی‌ها از لحاظ اخلاقی رشد نکرده‌اند!

هنوز هم جامعه از آموزش و پرورش انتظار تربیت انسان دارد!

هنوز هم والدین از آموزش و پرورش انتظار تربیت فرزند خویش دارند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش، مقام معلم به جامعه معرفی شود!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش قداست علم و عالم به جامعه معرفی شود!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش معلمی به جامعه شغل معرفی نشود، عشق معرفی شود!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود "مداد العلما افضل من دماء شهدا"!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که حرفه او "انسان‌سازی" است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که "معلمی شغل انبیا است"!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که معلم، الگوی ایرانی - اسلامی می‌سازد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که کار او افتخار است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که کلاس بدون بحث و تحقیق فقر است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که دائماً طاهر و با وضو باشد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که مراکز تربیت معلم، معلم تربیت می‌کنند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که "الدرس حرف و التکرار الف"!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که تفکر عبادت است!
 هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که علم در سینه جای دارد!
 هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که شاگرد مثال استاد است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که مدرسه‌ای هست که دکتر حسابی تربیت کرد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که مدرسه‌ای هست که دکتر غلامحسین شکوهی تربیت کرد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که شاگرد تربیت عاطفی، اجتماعی دارد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود شاگرد در غیاب استاد، او را استاد صدا کند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که برای شاگرد، معلوم به مجهول تدریس شود!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که شاگرد زودتر از معلم در انتظار او بنشیند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که شاگرد نزد استاد رود نه استاد نزد شاگرد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که اگر شاگردی مریض شد از اجلاس او بپرسد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که با پاک‌ترین نیت و بهترین لباس وارد کلاس شود!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که شاگرد نزد استاد با ادب نشست و برخاست کند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و فلسفه را دوست بداند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که فلسفه یاد ندهد، فلسفیدن را یاد دهد!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که طیب شاگرد است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که رساله‌الحقوق امام سجاد، اولین بار مسئله حقوق بشر و حقوق دانش‌آموز را بیان نموده است!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که موضوع کلاس را علم بهتر است یا ثروت، انتخاب کند!

هنوز هم باید در آموزش و پرورش به معلم یادآور شود که ایجاد سؤال بهتر از جواب سؤال است!